

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot.
Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 st tink.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV. n. Lp. pravništvo: Rojan št. 4, (Ivan Gorjup).
Poštno - hranilničnega računa št. 64.139.

NA RODNI GRUDI.

(Povest iz nedavnih časov. — Spisal Fr. Ks. Steržaj.)

VIII.

Sosedje so Janeza radi imeli. Ugajala jim je njegova prostost, ki ni bila nič sorodna s Kelinovo prezetnostjo. No, in on ni vedel zakaj naj bi bil prevzet. Ali zato ker ima oče več posestva kakor drugi? — Ne, zato ne! In zato ker morajo trdo in v potu svojega obraza jesti vsakdanji kruh? Tudi zato ne. In če ga oče njegov ne jè, ali ni ravno to slabo? — Ali ne podpira ravno to njegove lenobe, ali ni ravno to vzrok njegove grešne brezskrbnosti, njegovega vednega posedanja po gostilnah? Ne, on noče biti več kakor drugi. Saj jih druží delo. Težko in trudno delo na domači grudi za obstanek to delo jih enači, ta žilava vstrajnost na domu, to razmerje in odvisnost od rodne grude odstranja vsako prevzetnost. Kdor ne dela, naj tudi ne jè. Kdor pa se muči in s svojimi žulji obdelava zemljo in vstraja pri delu z veseljem in jekleno voljo, ta zasluži spoštovanje. In zato ne more prezirati sosedov —.

Včasih se je tuintam vstavil pri koscih in izpregovoril kako veselo, podražil jih da so počasni da še žgancev ne zaslužijo, potem pa stopil sam na čelo in jo mahal s takim veseljem, tako krepko in vstrajno, da so nehote kosci oprijeli svoja kosja tesneje, da so skoraj nehote pospešili korak, nehote pospešili svoje mahlaje in hiteli. Potem pa ko je odšel naprej za svojim delom, je ta in oni pogledal za njim, pokimal z glavo in dejal sosedu: „Ta pa, ta. Čisto drug les kakor Kelin.“

In ljudje so ga radi imeli, veseli so bili, če jim je tuintam svetloval kako pametno in dobro.

Zlasti z Dagarjevim Antonom sta si bila prijatelja. Anton je večkrat vprašal kako in kaj naj naredi, da bi lažje in z manjim naporom storil. Dasi Dagarjevo posestvo ni bilo tako veliko

kakor Kelinovo, vendar zanemarjeno kakor je je pustil oče — trebalo je mnogo ponoči. Anton je bil sam v hiši pa očetova sestra, poslarna ženska, ki je vodila gospodinjstvo. Dagar je bil kakor Kelin eden tistih mož, ki mu delo ni dišalo, ki je bolj ljubil složno in ugodno kakor pa trudno in delapolno življenje. Prepuščal je vso skrb sinu Antonu, ki pa tudi ni bil vsemu kos. Tako sta se Janez in Anton zbližala in sprijateljila. In zaradi njega je prihajal večkrat h Kelinu ob nedeljah popoldne in pogovarjala sta se. — Potem pa je prisledla še Korlina, pogovarjala se in pa — s tem motila Antona, ki se je bil razgledal v njene modre oči in — blede lica. Tako je bilo, dokler ni šla po materini želji Lina v Ljubljano. Odkar pa je prišla od tam domov, izogibala se je vedno Antona, dokler mu ni zadnjič povedala kako in kaj.

Antona pa je to jezilo. In od takrat je začel popivati.

Že nekaj dni je minilo, odkar je Franca prosila Janeza, naj govori z Antonom. In on je iskal prilike, parkrat je bil šel k Dagarju a nikoli ga ni bilo doma. In če je je vprašal teto, kje je, je ta mrmrala in tarnala, kaj bo kaj bo — —.

Konečno ga je pa dobil.

Starega Dagarja je neko jutro zadela kap. Užita pijača debelost in premalo dela — —

Pri Dagarju je bilo vse zmešano. Nikogar ni bilo, ki bi si vedel kaj pomagati.

Kelinov Janez pa je napregel konje in se odpeljal po zdravnika na Plane. Tisti večer pa je Dagar izdihnil Antona takrat ni bilo doma še le proti večeru so ga našli koncem vasi v gostilni, a bil je pijan.

Drugo jutro pa sedel ves zmeden in prepaden pri očetovem mrtvaškem odru. Tedaj ga je Janez. A ker je videl, da je Anton še preveč zmešan in potr, da bi ga mogel poslušati je odšel.

Ljudje so hodili kropit, ta in oni je nekoliko pomolil za rajnega dušo, ta in oni je povprašal

Antona kako in kaj. A Anton jim ni odgovarjal. Brezizrazno je strmel predse. Misel za misljo se mu je podila po glavi a brez pravega reda. In grizlo ga je, ker ni bil več raj doma. Vsaj v zadnjem trenutku, da bi bil videl še očeta živega. Da je moral piti —! K j sedaj? Testamenta ni. — Da so dolgovni na hši je vedel, a kje in koliko? —

Naglo je vstal in odišel skozi vrata. Vroče tako zadušljivo, soparno je v sobi. Stopil je v hlev, pobožal konja, pa zopet šel ven. Nato je stopil na vrt, vrgel se na tla in skril svoj bled in potrti obraz v svežo travo. Tako sam, tako zapuščen — Moj Bog! Prsti so se mu stisnili in trgali travo, prsi so se mu naglo dvigale — potem pa se mu je vtrgal iz notranjosti vzdih, in solza za solzo mu je lila po obrazu. In lažje mu je postajalo, tako lahko — —.

Koliko časa je ležal, ni vedel. Tedaj pa ga je predramil Janezov glas:

„Tone, bodi no pameten. Kar je, pa je. Je že božja volja tako“, ga je tolažil.

Anton je dvignil glavo in ga živo pogledal. Menil je, da ga je res vse zapustilo, da nima nikogar več na svetu, ki bi se brigal zanj, ki bi imel zanj še prijazno besedo. Potem pa je vstal in rekel poasi:

„Janez, kar prišlo je nadme. Kakor obup in me zgrabilo. Kaj naj začnem?“

„Kaj vendar? Gospodaril boš kakor doslej.“

„Ne, ne morem. Zakaj ne, ti bom že še povedal. Jaz bom šel v Ameriko.“

„Bodi no, bodi! Saj so bili oče že stari in zmeraj niso mogli živeti.“

„Janez, saj ne bo zaradi tega. Saj morebiti ne bom šel — ne vem — se mu je umikal Anton ki je videl, da bi mu prijatelj branil.

„Saj bi bilo tudi nespametno. Doma imaš kmetijo, gospodarstvo, doma imaš kos svoje zemlje, ki jo lahko pogledaš, ko greš mimo in s ponosom rečeš, to je moje. Ne smeš misliti, da je prikovana na rodno grudo samo nesreča — —.“

Janez je govoril prepričevalno in z nekim veseljem.

„Ne, ne! Le glej — ti bom že povedal. Sedaj ne morem — mu je odgovarjal Anton, ki se je bal, da bi ga Janez ne pregovoril. Zakaj že v zadnjem času je bil za trdno sklenil, da bo šel v Ameriko, če mu bodo oče pustili.

Janezu pa se je nekaj zazdelo.

„Ali mogoče zaradi naše Korline?“

Tone je zardel in molčal.

„Beži, beži! Le ne jemlji si tega k srcu. Kaj bi ti pomagalo privezati jo nase, če pa ona ni zate.“

„Janez verjemi, vse vse bi bil prestal, delal in trpel, samo, da bi bila ona moja žena. Tako pa — ne, ne morem, nočem — —“

„Saj si vendar mož!“

„Sem, pa zdi se mi, da popolnoma drugačen od drugih. Saj veš kako je bilo z rajnim očetom in rajno materjo.“

„Vem. Zato pa ni treba, da bi bilo s abo tako.“

Saj sem že razmišljal, pa mislim, da mi je že poverjeno.

„Pojdi, pojdi! Če so bili oče nagle in hude jeze, če niso mogli prestajati materinega odgo-varjanja in se v jezi ločili od njih, misliš, da se moraš trčiti.“

Gotovo sem še tak, da bi ne mogel zraven sebe gledati žene, ki bi jo vzel kar tja v en dan.

„Saj tudi ni treba. Dobi si ženo, ki bo za te. Naša Korlina pa bi ne bila — —“

„Pustiva je dejal Anton.

„Ali res misliš iti?“

„Res.“

»Anton premisli se. Zapustiti omao zemljo za nekaj časa je lažje, kakor za vedno. Zlasti pa če še treba ni.«

Janez mu je še nekaj časa prigovarjal, potem pa ko je uvidel, da je zaman vse, se je poslovil in odišel na delo.

Dagarja so bili pokopali. Vso stvar glade premoženja je dobila sodnija v roke, zakaj umrl je bil brez izporočila. Nekaj tednov se je stvar vlekla. Upnika je bilo treba plačati, pritiskali so nanj in ta začel je odprodajati posamezne njive in nekaj senožeti. Drugo pa je izročil postarici teti, naj ona oddaja v najem.

Nato pa je resno mislil na odhod.

IX.

Kelinovega Janeza življenje res ni bilo drugače kakor trud in delo. Danes je orl, jutri sejal, potem kosil ali pa težko delal doma, to je bilo dan za dnem. Zjutraj vedno prvi, zvečer zadnji: človek, ki ni poznal drugega praznovanja kakor Gospodovih dni.

Telo se mu je razrinilo, utrdilo kakor gabrov les pod milim nebom, v katerega se zadeva vsak vihar a podreti ga ne more. Trščato je-kleno telo, zdrav zarjavel obraz in jasne oči. Ni ga utrudilo delo takoj, ko se ga je lotil. Brazdo za brazdo je rezal ob pomladnih in jesenskih dneh, roka mu je težko počivala na plugovih ročajih ki so se šibili. Pleča so mu razrastla, izoblila se, kakor bi jih izklesal kipar iz marmorja. Ni čuda, da so ga potrdili v vojake.

Čas, ko je imel odriniti k lovcem v Judenburg na Štajersko se je vedno bolj bližal.

Zunaj po polju pa je že zavladala praznота. Osamljena strnišča, gole njive, prevlečene s suhiimi krompirjevimi vlakni, jutranja slana in gosta megla — vse je oznanjevalo pozno jesen.

Janez pa je postajal potr, ko je gledal prihajati jesen, ko je prihajal čas, da bo moral od doma in pustiti domačo grudo.

Lotevala se ga je žalost, ko je razmišljal, kaj bo z domom kaj z domačimi. Oče je presedeval še vedno mnogo dni po gostilnah, postajal vedno bolj nezmožen za delo, nezmožen za kako resno stvar. Samo pijača in karte, pa živahna družba, ki mu je pela hvalo in pila za njegove denarje.

Lina, sestra, ravno tako nepripravna za gospodinjstvo, je razmišljala samo na brezdnelno gosposko življenje. Le mati se je ukvarjala z gospodinjstvom. In sedaj bo odšel še on. Ni čuda, da je postajal resen in otožen še bolj kakor doslej.

Zunaj pa so se pričeli deževni dnevi s svojo enakomerno dolgočasnostjo in dnevi odhoda so se približevali.

A tudi Kelina samega je skrbelo, kaj bo. Sedaj gre še sin k vojakom. edini, ki drži gospodarstvo v redu. Lahko se je dosedaj zanašal nanj — odslej pa naj bi vse sam oskrbel, ko še nikdar ni?

Tedaj pa ga je Petriček opomnil, naj prosi za Janeza, ker je edinec, da bi ga uvrstili v narodno rezervo samo za osem tednov. Sam bi ne bil prišel na to. — A počasen in neodločen, kakor je bil, je odlašal od dne do dne, toliko časa, da je moral Janez odriniti.

Zadnji september. — Oj, ti žalostni deževni dan, koliko tuge zavlada navadno tedaj!

Iz vsake vasi se zbirajo novinci veseli na zunaj, žalostni v srcu. Tedaj se temu in onemu utrga iz grla vrisk tako žalostno, tako otožno, da se človeka skoro nehote loti neka žalost. Lahko bi bral iz tega vriska pritajene solze, ki se sramujejo priti na dan, da bi jih ne videl tovariš, ki gre vesel poleg njega; lahko bi bral iz tega vriska vso žalost, ki lega človeku na prsi, ko se loči od domačih, od domačega praga, kjer je že od mladih let navezanih toliko veselih spominov.

Ej, ti zadnji september, kako si žalosten in otožen tedaj!

Tudi Kelinovega Janeza se je lotevala žalost, ko se je poslavljaj. Dasi ni imel doma prijetnega in bogve kako prijaznega, a imel je domači krov, domačo zemljo, lepe njive in travnike, visokorasle zelene gozdove, rodovitno zemljo, ki je padal po

nji njegov pot raz čela in ki je nosila sledove njegovega truda in dela. —

Lina mu je podala roko, mati mu je navezala nekaj klobas, in Kelin mu je stisnil nekaj papirnatega denarja v roko, a pri tem gledal strani, da bi Janez ne videl solze, ki mu je prišla v oko.

A Janez jo je videl. In zdelo se mu je, da je izražena v ti solzi neka boječnost, neki strah, kaj bo, kaj bo — — —

Še enkrat je stisnil roko, še enkrat se je ozrl po sobi, še enkrat je pogledal v hlev in po domačem poslopju, potem pa je odhajal prvič izpod domačega krova v tuji, daljni, mrzli svet.

Pri Kelinu pa je teklo življenje svojo pot naprej. —

Nekaj tednov po Janezevem odhodu potem je šel Kelin z Andrejem v gozd v oni Milčev del, ki ga je bil pred dnevi zamenjal za senožet v planinskem logu. Prepričati se je hotel, če je res tako lep in poln kakor mu je pravil Toničar.

Precej časa sta hodila po gozdu in Kelin je bil zadovoljen. Ni slabo naletel — ne. Če se vzame, da je dal za senožet svojih tisoč goldinarjev — in pa če primerja gozd, tako-le kakih dvesto pa je le več vreden. Zadovoljno mu je žarelo lice.

Hodila sta ob meji. Naenkrat je Kelin obstal. Ravno na meji med Oštirjevim in njegovim gozdom — mejnik za smreko je kazal dve tretini na Oštirjevem — je stala debela, visoka in vitka jelka. Ko jo je premeril Kelin s svojim očesom od tal do vrha; kakih šest lepih kolov — svojih 50 gld. je vredna — si je mislil. Zakaj ni vsa na njegovem? Hipno se mu je vzbudi'a ta misel — Ko bi bila? — Saj nekoliko je, škoda, da ni vsa. Več je je na Oštirjevem. Ali pa ve ta? — Težko. Kaj se ženska razume na gozd in pa na mejo? — Še ve ne, da je ta smreka pravzaprav njena. — Kaj, ko bi naredil tako, da bi bila njegova? Kar mejnik bi prestavil, pa bi bilo. Nihče bi ne opazil. — Andrej? Odpravi ga strani! V istem trenutku je bil sklep gotov. —

„Lepa jelka je to“ — je pripomnil, k hlapcu.

„Pa res. Škoda, da je Oštirjeva“ — je dejal Andrej in stopal za gospodarjem. Nekaj časa sta stopala molče po gozdu. Potem pa se je potipal Kelin po žepih in vskliknil:

„Nož sem zgubil“ — obrnil se je k hlapcu in dejal: „Andrej, počakaj tu, takoj pridem. Dovedeva se mi, kje mi je padel iz žepa?“

Nato se je naglo vrnil k jelki nazaj, izruval mejnik in z sekiro skopal jamo dobro ped na oni strani. Prejšno je zasul in zakril z mahom in listjem. Delal je hitro in naglo. Pot mu je lil po rdečem obrazu. Naglo se je vrnil k hlapcu.

„Ali ste ga našli?”

„Sem ga — Dolgo časa sem ga moral iskati.”

„Saj res. Že sem mislil iti za vami, pa ste prišli.“ — In odšla sta domov.

Kelin je bil že skoraj pozabil na opisani dogodek, ko ga je nekoč ustavila Oštirica na sredi pota. Nekam jezna je bila — to se ji je videlo. — Kelin je hotel z navadnim obrazom mimo nje, a ona ga je ustavila:

„Ti, slišiš?”

„Kaj bi rada povedala?”

„Ne prav rada, pa moram.” Oči so se ji ježno zasvetile. „Davi je bil Grmek pri meni, je rob — veš —. In pravi, da v gozdu ni nekaj prav“ — Živo ga je pogledala v oči. Kelin pa se je ozrl v stran in se navidez malomarno nasmešnil.

„Ali naj kaj popravim, he, he?”

„Kdo pa, če ne ti!” je pristavila ostro.

„Kako misliš?”

Kelinu so se oči naježile, ko je vprašal.

„Kako, kako? — Nekdo je premaknil mejnik — Kelin se je nehote zdrznil. — Ona pa je nadaljevala: „Da, mejnik, ki je med našim in tvojim gozdom.”

„Kakšen mejnik? Kaj meni mari tvoj mejnik?” je vskipel Kelin. —

„Komu pa, če ne tebi? Ti si ga premaknil.”

„Oho! — Ti! Pazi, kaj govoriš!”

„Resnico, da veš — Ti si pa premaknil. Zadnjič je bil še — preden je dal Milč tebi.”

„Jaz te ložim, gotovo te tožim — To je razžaljenje časti —.”

„O le toži, le — saj časti tako nimaš nič več. Pa si je išči pri sodniji.”

„Molči, če ne te udarim —.”

„Kar daj! Goljuf si že, pa postani še ubijavec —.”

Kelin pa je divjal ves jezen domov. Jezen je bil, da je vse pokalo pod njim. — Kuhal je jezo. Tožil pa vendar ni, saj je vedel, da bi izgubil. Odslej pa je nastal med hišama razpor, ki ju je razdružil in zasekal med njima globok jarek jeze in sovraštva. —

NEKAJ ZA SLOV. STARIŠE.

(Po maloruskem.)

NE LETAJ PREVISOKO.

Mojster Ivan je bil v vseh stvareh pravcat mojster, toda o pravi vzgoji otrok je vedel toliko kot pes na boben. Niso bili ubogi Ivanovi. Ne. Večkrat so jih ljudje videvali, da so hodili na sprehod prav po gosposko: on, žena in otroci.

Kadar so bili trudni, so stopili tudi v krčmo in si privoščili pleča in piva. To ni bilo še vse.

Poglavitna napaka je bila ta, da je Ivan bil svojemu bližnjemu nevoščljiv. To nevoščljivost je izražal tudi proti otrokom. Kadarkoli so šli na sprehod in jih je pretekla kočija, je Ivan pisano pogledal in dejal: „Gospoda se vozi v kočijah, mi reveži pa moramo brusiti pete.”

Kadar so bili drugi otroci lepše oblečeni kot njegovi, je nekako ščuval in dražil svoje otroke: češ, glejte jih, tako so lepo oblečeni, vi ste pa vsi razcapani, kakor bi v vas bilo treščilo. Otroci so se začeli sramovati svoje revne obleke.

Ko je druga gospoda v gostilni naročila več vrst hrane in pijače; se je Ivan zopet oglasil: „Kdor more, more.” Vi otročiči moji le navadite se trpeti.

Ko je zagledal rdečelične in zdrave otroke sosedove, je dejal svojim otrokom: „Vi ste, kot senca, kot smrt, ne bodete dolgo ne tlačili zemlje.”

Otroci so postajali vedno bolj otožni, černi, nikdar in z ničemur niso bili zadovoljni. Kako pa bi naj? Oče jih je krivo vzgajal — in žalostno se jim bo godilo.

VEČER NA JEZERU.

(Črtica, zapisal Ljud. Brgant.)

Blejsko jezero, ti kras zemlje slovenske, bodi mi pozdravljeno! Kolikokrat se mi vzbuja spomin na tvoje modrozeleno valove! Kolikokrat se spominim onega veselega trenutka, ko sem prvič ugle dal tvoje gladko površje. V duši se mi buji spomin na oni večer ko sem se prvič zibal v čolniciu na tvojih nežnih valih, ki so šepetali o lepoti domovine slovenske.

Bilo je na večer pred Malim Šmarnom, ko sem prvič zazrl rajski Bled. Srce mi je burno bilo ko se je razgrnilo pred menoj jezero, in me je z otoka pozdravila bela cerkva. Nehote sem si mislil: „Resnico je povedal Prešern: „Na svetu ni ga lepšega kraja kot si ti podoba raja.”

Po jezeru so pluli čolni, in lepe pesmi romarjev so donele.

Kaj pa še le, ko se zmračí! Takrat je pogled na jezero naravnost očarujoč. Po celem jezeru se gibljejo čolni z lampijončki, tako, da bi človek mislil, da je vse jezero posuto z zvezdicami. Mile pesmi nabožne in narodne se razlegajo v tiho noč.

Tudi jaz in tovariši, ki so bili z menoj, smo dobili čolnič. Veslali smo po jezeru z navdušenostjo. Oj kako lepa in čarobna je ta vožnja, v tihi poletni noči po mirnih jezerskih valovih.

Menda ni srca ki bi ob takem prizoru ne pozabilo, vsaj za trenutek, zemeljske skrbi in težave, ter ne občutilo sreče in radosti.

Na jasnem nebu blesti nebroj zvezdic, teh oznanjevalk božje modrosti, in njih svit odseva v jezeru, tako, da je videti, kot bi bilo jezersko dno posuto z samimi demanti in biseri.

Ne morem popisati sreče, ki jo je občutilo moje srce. Moja duša je bila vsa prevzeta in zamaknjena v to krasoto jezera, in lepo pesem slovensko, ki je donela tja v daljavo, v vsemir....

Le preneglo je minula noč in z njo vsa ta sladka poezija.

Drugi dan sem jemal slovo, od tega romantičnega kraja. Oj kolikrat sem se ozrl na jezero in na otok, predno sem zapustil ta idilični biser otok.

Ivan: Dragi Karl, neumno bi bilo misliti, da mora vsaka miš, vsak pajek biti vstvarjen za določenega človeka. Najprej je hotel Bog bogato množino različnih bitij vstvariti. Na primer: konj je najprej sam za-se tu in ni vstvarjen s sedlom in z uzdo — in če človek trde ceste pokriva s tlakom, mora konje podkovati. Človek si zamore sam živali napraviti koristne ali vsaj neškodljive. Mnoge izvrstne stvari pa so postale le radi slabe človeške volje nerabne in sovražne.

Karl: Jako rad te poslušam Ivan in prav dobro odgovarjaš; sem zelo zadovoljen; kajti v marsičem me podučiš. Mrači se, treba bo ločiti se in odditi — ali predno oddideva, ti stavim še eno vprašanje: Kaj imamo od bolezni?

Ivan: Vidiš, ravnoteža vprašanja sem pričakoval. Kakor nalašč si je prihranil za nazadnje

Kitajski brivec. — (Za 20 vinarjev obrije Kitajec vso glavo, samo na vrhu pusti toliko lasi, da izplete dolgo kito)

Sedaj se še mi takole ob tihih večerih, velikokrat ponavlja lepa jezerska slika pred očmi. Zdi se mi, da še vedno slišim šumljanje valov in ubrano petje romarjev. Nekaj sladkega objema v teh trenutkih mojo dušo, in neti v mojem srcu ljubezen do domovine. Res, lepa si zemlja slovenska, samo, da mnogi premalo cenijo tvojo lepoto. ne misleč, da s tem škodujejo domovini.

O mila domovina, jaz pa te bom ljubil do zadnjega zdihljeja.

DAJ SI KAJ DOPOVEDATI.

(Obrambni dvogovor). — Spisal Zvonko. — (Dalje).

Karl: Dobro; zakaj pa toliko strupenih živali, kače, škorpionji, pajki, levi, tigri itd. ki nam jo ne prinašajo nebene koristi?

Nato ti kaj lahko odgovorim, ker je že kasno in ti imaš dolgo do doma, ti hočem na kratko odgovoriti. Mislim, da veruješ v posmrtno življenje v zveličanje. Glej, toraj ravno bolezni so zelo koristne našej duši — seveda če v dušo veruješ, lahko razumeš to; če pa ne veruješ — no potem ne moreš mnogo reči razumeti in mnogo se ti bo zdelo brezmiselno, brezpomembno — kajti če ne veruješ v dušo, ne moreš ne verjeti v posmrtno življenje, ne v Boga itd., ker s tajejem te resnice padejo tudi druge. Toraj bolezni so za dušo koristne. N. pr. če bi imel kak človek kako notranje vnetje, vzemimo vnetje pljuč, ne bi pa pri vsaj bolezni občutil nobene bolečine — bi bolezen vedno bolj in bolj rastla, dokler ne bi tisti človek nagloma in nepripravljen umrl. Toraj bo-

lezen nas opominja, da pravočasno opravimo svoje reči, jih uredimo in se spravimo z Bogom. Tako je torej navidezna nesreča le naša rešitev.

— Kaj se ti zdi?

Karl: Dobro govoriš Ivan, rešil si me že nekaterih dvomov. Dal bi Ti popolnoma prav, če bi imel samo to — a imam še mnogo drugega, s čemur bi se dalo razpravljati — a ne dopušča mi čas.

Ivan: Prav, ako želiš, bodeva v nedeljo nadaljevala. Pridi prej k krščanskemu nauku. G. župnik bo gotovo nadaljeval o tem, kar je danes govoril. Pridi, bodeva zopet razpravljala. S teboj rad govorim, ker si pustiš dopovedati, medtem ko drugi tvoje vrste se ne puste prepričati; sploh ni moč iz njimi razpravljati, ker so (skoraj) preveč

ZAVOD ŠOLSKIH SESTER „ELIZABETIŠČE“ V TOMAJU NA KRASU.

»Še nisem vsega dovršil, še imam nekaj na srcu, in to je dekliška šola, katere mi Slovenci tako nujno potrebujemo, še to moram izvršiti, potem pa rad umrjem«. Tako je vzkliknil pokojni, nepozabljivi monsig. Urban Golmajer, bivši župnik dekan tomajski, častni kanonik, vitez Franc Jožefovega reda itd. ter ustanovitelj tega zavoda, ko je vstopil l. 1894 ves truden in izmučen od vsestranskega delovanja v stalni pokoj. A ta položaj mu ni bil miren, da bi se odpočil v svojih poznih letih od neumornega zemeljskega delovanja, ne, ravno v teh zadnjih letih se je nadel in tudi srečno izvršil svojo naj-

Zimske zabave na severu. (Jadra na ledu).

ponosni, da bi sploh o tem govorili. Vzrok temu je v tem, ker se bojijo resnice, ker bi moral po njej živeti in zapustiti greh. A tega oni ljubijo in resnico sovražijo. — Nasvidenje toraj!

Prijatelja sta zadovoljna odšla, ko se je megla že razpršila in so se že prve zvezde užigale na nebu.

MLADOSTI NI. — Ljud. Brgant.

Zopet k nam pomlad prihaja
troši cvetje po doleh,
dušo žalost mi napaja,
joka se po mladih dneh.

Prazne ste ve želje moje,
čas odnesel je mladost,
te pomladi oh, ne bo je,
nje ne vrne se radost.

večjo nalogo, dovršil in dosegel je svoj blagi namen, po katerem je vedno tako hrepenel. Žrtvoval je še vse svoje zadnje moči, vse svoje imetje — dovršil je zavod za žensko vzgojo in s tem postavil spomenik svojih nevenljivih zaslug.

Želja, katero je vedno gojil ves čas svojega službovanja, da ustanovi dekliško šolo, ta sveta želja se mu je tudi izpolnila, da je zrl sad svojega truda, še predno je vlegel k večnemu počitku dne 2. julija 1905.

Živil in delal je le v prid naroda, v blagor človeštva, za narod je bil rojen, kateremu je žrtvoval vse svoje dušne in telesne moči, vse svoje imetje. Deloval je vsestransko, kakor na cerkvenem, tako tudi na narodnem polju; posebno mu je bilo na srcu šolstvo, kateremu je posvetil vse možne sile, kjerkoli je služboval.

„Da šol, šol nam manjka, dobrih šol nam dajte“, je govoril ob vsaki priliki.

V prvi vrsti se je pa oziral na žensko mladino, pri nas Slovencih žalibog še tako zanemarjeno glede šolske izobrazbe. Saj nimamo na vsem Primorskem niti ene take slovenske šole, ne zavoda, kjer bi se vzgajala ženska mladina v vseh potrebnih gospodinjskih strokah in kjer bi se še posebno gledalo na potrebno izobrazbo žensk.

In temu narod. zlu, temu nedostatku je hotel blagi mož odpomoči. Vedno in vedno je povdarjal, da zavisi bodočnost naroda od dobrih krščanskih mater in te bomo imeli, ako bomo vzgajali ženstvo v narodnem in verskem duhu. Sklenil je pa dejansko pokazati in doseči, kar je name menil, in tega se je lotil, ko je l. 1894 vstopil v pokoj kot 74 letni starček. Osamljen, brez vsake zdatne podpore, pričeti tako težavno delo je res občudovanja vredno; a mož, kakoršen je bil on, mož jeklen in vstrajen, goreč in značajan da mu ga ni bilo enacega in pa njegovo plemenito srce, ta mož je trdno vstrajal in premagal vse preteče ovire in nepravilike, ki so ga ravno v tem plemenitem podjetju neprenehoma nadlegovale.

V Tomaju se bo zidal „samostan“ tako je odmevalo s kraja v kraj in res odmev ni bil samo odmev v glasu, ompak bila je ideja resnice, Delo se je pričelo, ko so postavili l. 1895 ob veliki slovesnosti temeljni kamen. Toda početje je šlo počasi in to radi raznih neprilik in pomanjkanja denarja. A vse zapreka je blagi pokojnik premagal. Kako pa je tudi znal vrli Golmajer voditi težavno delo, vrejati in vporabljati vse okoliščine, da je dovršil svoj blagi in zaželeni namen! Znal in vedel je tako vplivati na ljudstvo s svojo avtoriteto, da so mu mnogi brezplačno kopali, drugi dovažali potrebni material, a sam pa je delal največ z božjo pomočjo v katero je imel vedno največje zaupanje. Nobe nega dne ni pričel dela, da bi se poprej ne poročil z delavci za srečen izid, vsaki dan je delo blagoslovil in se zahvalil.

Zavod je bil s silnim trudom in naporom, z nepopisno vstrajnostjo in požrtvovalnostjo dovršen in slovesno posvečen dne 27. VIII. 1898. Poslopje je stalo blizu 3000 K, katerih polovica je bilo njegovo premoženje, a drugo polovico je nabral milostnim potom po avstrijskih kronovinah. Obiskal je skoro vse avstrijske škofo, bil je tudi na cesarskem dvoru. Visoka hiša mu je pomagala gmotno in sprejela tudi pokroviteljstvo za vodo po nadvojvodini Elizabeti.

Poznal je veliko uglednih in veljavnih svetnih in duhovskih oseb, ki so mu radodarno na-

klanjali potrebnih darov. Nepozabni velikan slovanski vladika Stossmayer je podaril 400 K, Dr. Bauer, škof v Brnu 300 K, Franc Črne 300 K, baron Reinelt v Trstu 300, Posilovič, nadškof v Zagrebu 200 K. Kalister v Trstu 200 K, nadv. in pokroviteljica zavoda 400 K, Kuhn v pokoj v Tomaju 200 K, Scaramanga v Sežani 250 K, nadvojvoda Josip Avgust 200 K, Njegovo Veličanstvo presvitli cesar Franc Jožef I. 1200 K, Nadvoj. Luksenburški 200 K, Abram Ivan, kanonik v Gorici 500 K, Schadelooch Friderik v Trstu 200 K, grofinja Totto 100 K, prelat Kornheusel 100 K itd.

Pokojni ustanovitelj je dolgo časa iskal, kje hi našel prave vzgojiteljice in učiteljice ženske ženske mladine. Našel jih je.

Dne 24. avgusta l. 1898 so čč. šolske sestre iz ma erine hiše v Mariboru sprejele in zasedle nov samostan na veliko radost občinstva, katero jih je pozdravilo z največjo slavnostjo, Ta dan je bil za 78 letnega starčka najveselejši dan njegovega življenja.

S sestrami se je pričelo novo življenje. Ljudstvo se je zelo zanimalo za nje, posebno pa še šolska mladina, katera se je kmalu privadila svojih novih učiteljic, kajti spoznala ie njih prijaznost in vřudnost Ljudje so se kmalu privadili samostana in njegovih prebivalcev.

Veliko zanimanje med šolsko mladino in sploh med ljudstvom so vzbudile prve do tedaj nepoznane božične veselice. Dandanes so „božičnice“ najveselejša in najljubša zabava, katerih prizori so od leta do leta zanimivejši. Vsekako ima to velik vpliv na nežno mladino, a tudi odraslim je v pouk in zabavo,

L. 1898 pričela se je šola z enim razredom. Drugo leto sta se osnovala dva razreda. Dne 13. III. l. 1901 je dobila šola pravico javnosti pod pokroviteljstvom nadvojvodinje Ellzabete sedanje Windischgrätz.

Glas o dekliški šoli in njenih vspehih se je razširil po bližnji in daljni okolici, kar je dovedlo stariše, da so jeli pošiljati svoje hčerk v nov zavod. Dohajalo je vedno več gojenk v samostan, tako, da je bilo koncem šol. leta že vse napolnjeno. Manjkalo je prostorov in razmere so silile, da se šola razširi. Z nasvetom višje oblasti in z dovoljenjem predstojništva materine hiše v Mariboru sklenilo se je prezidati prejšnjemu poslopju novo hišo. Rečeno; storjeno! Dne 4. junija l. 1906 blagoslovil je prečastiti g. dekan in častni kanonik Matija Sila temeljni kamen s primerno slovesnostjo. Razun domače duhovščine je prisostvovalo slavnosti tudi več c. kr. uradnikov iz Sežane z g. šolskim nadzornikom Matko Kante. Šolske deklice in mnogoštevilno občinstvo je s

zanimanjem sledilo ginljivemu slavnostnemu govoru preč. g. dekana, kateri je z navdušeno besedo povdarjal potrebo in pomen novega poslopja. V vogelni kamen so vložili prgamentno polo s potrebnimi poročili in nekaterimi spomeniki.

V imenu božjem pričelo se je z zidanjem. Načrt je osnoval g. Alojzij Tavčar, a podjetnik dela je g. Lovrenc Živic. Po preteku 6 mesecev stala je dovršena nova hiša dvonadstropna stavba, katera veže prejšnje šolsko poslopje s starim Tabrom. Obsega primerno stanovanje in spalnice za gojenke, v pritličju je kuhinja, shramba, perilnica in obednica.

S šolskim letom 1906/7 otvoril se je tudi prepotrebni III razred, iz Maribora je došla še ena sestra učiteljica. Razširjenje šole in stanovanj je bilo neobhodno potrebno, kajti število učenk in gojenk se vedno bolj množi. Sčasoma se misli ustanoviti še IV. ljudskošolski razred. A zavod bode organiziran še le tedaj, kadar bode mogoče vpeljati tako umestno „gospodarsko šolo.“ Da, ravno te potrebujejo primorski Slovenci že skrajno. Čas je, da se na Primorskem za zane-marjeno žensko mladino več poskrbi. Tudi ta lepa ideja čč. šolskih sester se bo uresničila, ako bode narod hotel izpolniti svojo sveto dolžnost, da podpira zavod v ti važni reči.

Šola je, kakor v obče pripoznano, vzorno vrejena. Gojenke in učenke se uče vseh predmetov po učnih načrtih ljudskih šol. Razven tega se učijo gojenke tudi v nemščini, vseh strokah ročnih del, šivanja na stroj; večje tudi pranja, likanja in kuhanja; raznih pohišnih in vrtnih opravil, kratko vsega, česar potrebuje dobra, vzorna gospodinja.

Tudi sedaj naklanja Bog zavodu mnogo dobrotnikov, kateri ga podpirajo z velikodušnimi darovi. Prejasni nadvojvoda prestolonaslednik Ferdinand je spoznal naše čč. sestre pri otvoritvi nove bohinjske železnice na postaji Štanjel-Kobdilski ter jim blagodušno naklonil dar 100 K.

Zavod je zasebna hiša, na kateri delujejo štiri izprašane učiteljice. Plačana je od c. kr. okrajnega šolskega sveta v Sežani le ena učiteljica z 800 K. Za neobhodno potrebno novo stavbo so se šolske sestre obremenile z dolgom 23.600 K; svoto jim je posodila domača tomajska posojilnica. Letno izplačevauje dela ubogim sestram s tako pičlimi dohodki hudo preglavico. Razvidno je, da potrebuje naš zavod zdatnejše

podpore; ako hoče, da ima ženska mladina in z njo narod kaj dobička. Kdor more naj pomaga, večno plačilo ne izostane.

Odpri roké, odpri srcé,
da narodu se pot odpre
v bolše dni.

V to svrho dovolilo je ministerstvo šolkism sestram pobirati milodare za zavod po Primorju. S tem je za tekoče leto zavodu zdatno pomagano. Bog povrni stotero vsaki dar!

Elizabetiš e stoji na hribu „Tabor“ poleg župne cerkve sv. Petra in Pavla, od koder se razprostira krasen razgled po vsem gornjem in dolnjem Krasu na vse strani. Proti vzhodu je videti stari naš Nanos, dalje proti severu strmo Čaven, dalje Krn in Kanin. Na severni strani kraj Čavna se ob jasnih dnevih beli bazilika Matere Božje na sv. Gori pri Gorici, kjer se je Marija prikazala Ursuli Ferligoj, ter z njo v našem slovenskem jeziku govorila, ker kmečka deklica iz Garja ni poznala drugega jezika. — Okolica je tiha in mirna; moti jo le zvonjenje župne cerkve in je tako prikupna in vabljiva, kakor nikjer na Krasu. Za samostanom je kratko vsega, česar potrebuje dobra, vzorna gospodinja. Mesečna plača gojenk znaša le 25 K.

Želja blagega pokojnega ustanovitelja Urbana Golmajer, se je torej izpolnila. Iz malega gorčičinega zrnca je priraslo že precej veliko drevo; ljubi Bog — s čigar pomočjo se je delo prišlo in dosedaj nadaljevalo — bo skrbel, da se dalje razcvita in obrodi mnogo sadu.

NAJHUJŠA HIBA.

Hujše hibe ni v človeku,
nego je trmoglava;
gnezdo ima v srcu,
v glavi, to trdi narava.
Trmec v svojih sklepih misli,
da vse dela pravo;
v lastni sodbi, v sobi drugih,
moti se krvavo.
Malokje je v tem izjema,
malokdaj i leka
s kojim težko zlo se strebi
s pustnega človeka.

BREZ DNA.

Globje jame nisem videl
še nikjer okrog po sveti,
kakor lakomnika srce
koje hoče vse požreti.

»List bi imel iziti še le danes teden (drugi petek v mesecu), zato nismo o pravem času dobili ne koledarčka in ne politike. — Zadnjič smo pomotoma objavili izid lista za danes in tega smo se tudi držali.«

ZAKON PRIRODE.

Kakoršno solnce —
taka sijava.

Kakoršna cvetka —
taka vonjava.

Kakoršna ptica —
tako žvegljanje.

Kakoršna pamet —
tako mišljenje.

Kakoršen človek —
tako življenje.

Nikdar ne laže
sila v prirodi,
svojim zakonom
verno pogodi.

ZLATI RAŽIPOT.

Ne preveč in ne premalo — nikdar.
Ne prenizka, ne prevzetna — glava.
Ne prenehko, ne pretrdo — srce.
Ne preslano, ne preplehko — jelo.
Ne presuho, ne prenehko — grlo.
Ne pretiha, ne preglasna — usta.
Ne predobra, ne preslaba — volja.
Ne preveč in ne premalo — nikdar.
Srednja pot je zlati kažipot človeku.

MOJA GRLICA.

Zapoj, zapoj mi grlica!
slovenska krotka ptčica,
da srčece oveseliš
in mi življenje posladiš.
Ne zabi tega nikdar!
pohlevna lahkokrila stvar.
Obletaj zelen hrib in gaj,
pripoj mi zlate sreče raj!

OTROK REŠI OČETA.

Spisala: Fr. Česnik.

V neki vasi na Notranjskem v mali hišici stanovala je žena z štirimi otroci. Mož je bil hud pijanec. Vsako nedeljo je popival in zapravljajl teško zasluženi denar. Ženi in otrokom je bilo gorje. Pozno v noč ali celo drugi dan se je vračal pijan domu. Doma je ženo pretepal in razgrajal. Veliko solz je pretočila uboga žena, cele noči je prečuvala v skrbah, ker moža ni bilo domu. Bala se je, da se mu kaj ne pripeti, da kam ne pade in se pobije, ali celo ubije. Goreče molitve je pošiljala k Vsegamogočnemu, naj bi obvaroval moža, in da bi vsaj iskrica milosti posijala v njegovo dušo, da bi vendar zapustil pijančevanje. Svarila ga je, prosila, ali vse je bilo zastonj. Zamenjarjal je službo božjo ob nedeljah in praznikih norčeval se je, ko mu je žena rekla naj bi šel v cerkev. Rekel ji je: le ti moli, jaz nimam časa, v

gostilni že name čakajo. Krvavelo je pobožni in potrpežljivi ženi srce pri takem prigovarjanju. Pa vendar obupala ni, ampak sklène vdati se v voljo božjo in le pri Bogu in Mariji P. D. pomoči iskati. In res kadar je le čas imela je šla v cerkev, pokleknila pred Najsvetejše z besedami: „Moj Jezus, usmili se mojega moža, ker veš da je na nevarnem potu, usmili se njegove neumrjoče duše, za katero si Ti prelił Svojo presv. Kri in jo odrešil. O Jezus, ne zavrzi mojih prošenj. In tudi zvečer ni pozabila počastiti Marijo z molitvijo sv. rožnega venca, in je vselej pristavila: O Marija prosi Svojega sina za spreobrnjenje mojega moža. In v kratkem zadobila je moč, da je mogla voljno prenašati surovo ravnanje svojega moža. Starejša hčerka bila je kōmaj v šestem letu po imenu Anica, morala je iti večkrat očetu kupit tobak. V prodajalnici so imeli tudi otroke in ker so bili precej bogati, imeli so tudi veliko igrač. Anica ko je prišla očetu tobak kupit, se je tudi malo časa igrala pri otrocih in je vedno pozno prišla domu. Velkokrat je bila kregana in tudi celo tepena zaradi tega. Neki dan jo oče zopet pošlje v tobakarno. Otroci ima o zopet novih igrač. Anica se pristavi več ko po navadi in čisto pozabi kaj ji je oče zažugal, ako hitro ne pride. Oče čaka in čaka, pa hčerke le ni, gre jo iskat z šibo v oki. Prime jo za roko in jo dobro stepe. Čez nekaj časa hčerka zbolí, pa ne zaradi ker je bila tepena, ampak tako je Bog hotel.

Mati vidi da hčerki je vedno slabše in je skoraj gotova, da jo bo neusmiljena smrt vzela. Stopi k njej in ji reče: „Ljuba Anica kaj nas hočeš zapustiti in se v nebesa preseliš, oh še to žalost sem mogla doživeti. Pa zakaj žalujete mama, odgovori Anica, ako umrem grem v nebesa in tam, ste mi rekli velikokrat, da je zelo lepo, ker se vedno Boga gleda. Pa ako te Bog k sebi pokliče, prosi ga tudi zame, ali boš storila jo vpraša mati? Bodem mama za vas prosila.

Pa tudi za svojo sestro in svoja dva brata ne pozabi. Ja mama tudi za nje bodem prosila. Mati si misli sama pri sebi še moža moram otroku priporočiti, prošnja nedolžnega otroka misli, mati bode bolj uslišana kakor pa moja molitev. Anica, pokliče jo mati, pa tudi za svojega očeta moraš prositi, da bi se spreobrnil in v nebesa prišel. Anica molči nekaj časa, potem odgovori: „Tega pa ne, da bi za očeta prosila, tega pa nikar ne. Mati žalostna vpraša hčerko: „Ljubi otrok zakaj pa ne? Anica odgovori: „Ako bi tudi oče v nebesa prišel, pa bi me zopet po tobak pošiljal, in tudi vas bi tepel“. Vidite ljuba mama, da je res boljše da očeta v nebesa ni. Mati pritiska hčerko na sree, in jo goreče poljubi. Zvečer to pove svoje- mu možu. Moža je pa to tako ganilo, da so mu

solze zalile oči. Kesati se je začel svojega prejšnjega življenja. in skienil je trdno vse poravnati. Celo noč je sedel pri postelji bolne Anice. in zelo žal mu je bilo, da jo je toliko časa pustil brez zdravnika in brez primerne postrežbe. Žena je na tihem hvalila Boga, da je uslišal njene prošnje, in da je na tako priprost način spreobrnil moža. Anici se je zdravje zboljšalo in okrevala je. Mož se je skozi previdnost božjo poboljšal, in začel je krščansko živeti. Pridno je delal in skrbel za svojo družino. Tudi cerkve se ni več izogibal, ampak bil je pobožen katoličan in lep vzged vsem župljanom.

KNJIŽEV. IN UMETNOST.

»Bogu, kar je božjega«. Spisal Fr. S. Finžgar. (Ljubljana 1906. Založila „Katoliška Bukvarna“.) Tako je naslov novemu krasnemu molitveniku, ki nam je jasen dokaz, da se da tudi doma napraviti nekaj, kar presega ne samo po vsebini temveč tudi po zunanji obliki tuje izvode te vrste. Naš priljubljeni beletristik gospod župnik Franc Finžgar je spoznal, kako potreben bi bil slovenski molitvenik, ki bi po vsebini in praktični obliki zadoščal modernim zahtevam ter bi se smel dati v roke tako preprostim, kakor tudi izobraženejšim krogom. Vestno je šel na delo in sestavil krasen molitvenik ki ni le popoln in vseskozi korekten ter ustreza cerkvenim višku popolnosti. Oficijelne molitve se držijo skoro cerkvenega molitvenika. Molitvenik obsega vse potrebno, a nim a tudi ne vrste odveč. Kar se tiče zunanje oblike, je tiskan na tako fin papir, da je kljub svojim 160 stranem samo 5 mm. debel in ima tako obliko, da ga spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral, niti ne veš, da ga nosiš seboj. Kdor vidi molitvenik, vsakemu ugaja; ima tudi nizko ceno. Seda ne potrebujemo več dvornljivih molitvenikov tujih založnikov-špekulantov, katerim so slovenski trgovci dosedaj polnili žepe. Finžgarjev molitvenik dleč presega to blago ne samo po vsebini in jeziku, temveč tudi po obliki, trpežnosti in ceni. Slovensko občinstvo naj torej zahteva od domačih trgovcev v svojo korist solidno domače delo: Finžgarjev molitvenik, in naj obrne hrbet navideznemu blagu. Molitvenik je založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani in mu je oskrbela jako fine vezave, katere ločimo v dva dela.

1. Vezava z upogljivimi platnicami za gospode: fino umetno usnje z rdečo obrezo 1 K; šagreno usnje z zlato obrezo 2 K 20; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K.

2. Vezava s fino vaviranimi platnicami za dame: fina umetna teletina z zlato obrezo 1 K

90 h; šagreno usnje z zlato obrezo 2 K 20 h; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K.

Molitvenik toplo pripočamo

Novi državnozbornski volivni red z zemljevidom in imenikom volivnih okrajev na Kranjskem. Štajerskem, Koroškem in Primorskem se naroča v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Cena 60 h, s poštino 70 h.

Naša zvezda. op. 87. Besede spisal Simon Gregorčič, za samospev s klavirjem zložil Anton Foerster. V Ljubljani, 1907. Založila „Katoliška bukvarna“, tiskala „Katoliška tiskarna“. — Cena 80 vinarjev. — Čisti dobiček je namenjen Gregorčičevemu spomeniku. Zopet nova skladba dičnega skladatelja Pisana je za visoki glas s spremljanjem glasovira. Goto jo bodo z veseljem pozdravili naši pevski krogi, saj je komponirana s fineso, da bi se tudi v koncertni dvorani poslušala z zanosom. Sploh pa o skladbi ne moremo izreči lepše pohvale, kakor rečemo, da je skladba globoko zamišljena ilustracija besedila, in to ne le po napevu, ampak tudi po spremljavi. Kakor če gledaš jasno zimsko noč mirno mizljanje žarečega Sirija, tako se ti zdi, če poslušaš rahlo gibanja klavirja; vmes pa se v nevstrašnem koprnjenju po sreči vpleta hrepeneča melodija. Višek doseže hrepenenje v zadnjem odstavku, ko pesnik in skladatelj burno kliče ta zvezdo sreče milemu domu; nazadnje pa izdoni napev v šestnem skoku nakvišku s karakteristično tonično terco v eterične sfere silnih, neugnanih želja. (Kakor bi hotel naznaniti, da s pesmijo ni še konec ljubezni, še ni konec prošnja in hrepenenja.) — Besede „skrije“, „vrne“, „nemo“ in v zadnjem odstavku „zlata“ naj pevec lepo akcentuira, da ne izgube svoje veljave. — Skladbo zelo priporočamo! Naroča se v „Katoliški Bukvarni“.

Fr. Kimovec.

Ljudska knjižnica. Ravnokar razpošilja „Kat. Bukvarna“ vezano izdajo „Ljudske knjižnice“. Prva knjiga te izdaje obsega prvi in drugi zvezek „Ljudske knjižnice“, torej dve popolni povesti: „Znamenje štirih“ in „Darovana“. Knjiga obsega čez 300 strani, ter ima silno nizko ceno; velja namreč lepo vezana v celo platno samo 1 K 80 vinarjev. Kdor še ni naročnik „Ljudske knjižnice“ naj si nabavi vezano izdajo Kdor kupi in naroči prvo knjigo, ni obvezan naročiti oziroma sprejeti tudi prihodnjega zvezka. Knjiga obsega dve popolni povesti in je torej zase celota ter se tudi zase dobi. Naroča se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. — Upamo, da bodo naši naročniki radi podpirali to novo prepotrebno podjetje, ki ima postati za kulturni razvoj slovenskega ljudstva velikanskega pomena. V sešitkih je razven zgoraj navedenih povesti izšla tudi povest »Jernač Zmagovač« znanega poljskega pisatelja Henrika Sien-

kiewiczza in pa Achleitnerjeva povest „Med plazovi“. Znano nam je, da je že pr a povest bistrournega Angleža pridobila mnogo prijateljev „Ljudski knjižnici“: kdor ima pa manj slasti do spisov, ki nam pripovedujejo kriminalne tajnosti, zanimive premetenosti in policijske tenkoumnosti, bo našel v v naslednjih povestih, katerih snov bo vzeta iz domačega življenja, dovolj zanimivega beriva. Uredništvo in založništvo „Ljudske knjižnice“ se bo potrudilo, da bomo dobili pripovednih spisov, ki bodo „bistrili glavo, blažili srce in krepili voljo“. V tisku je povest „Gozdarjev sin“, spisal župnik Franc Finžgar itd Vse te povesti bodo pozneje tudi vezane na razpolago. Naroča se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Nova knjiga. — O prvinah in spojinah. Osnovni nanki iz kemije, rudninoznanstva in hriboznanstva. S posebnim ozirom na hranitbo pito-mih rastlin spisal Francisek Štupar, tajniški pristav c. kr. kmetijske družbe kranjske. Ljubljana Natisnila „Učiteljska tiskarna“. 37 podob 144 strani.

Že zdavnaj se je v kmetijsko-strokovni literaturi živo čutila potreba po knjigi, ki bi kmetovalcem podajala vsaj najvažnejše nauke iz kemije. Kmetijski pouk, in sicer usten, v časopisih in v knjigah, se je zadnji čas tako lepo razvil in je obrodil taliko sadu, da vedoželjni kmetovalci z veseljem sezajo po poučnih strokovnih spisih, če jih le morejo dobiti. Pogosto pa se čujejo tožbe, in tudi časopisi so pisali o tem, kako jako se čuti nedostajanje sicer poljudne, a vendar toliko temeljite knjige o kmetijski kemiji, da bi se kmetovalec mogel iz nje naučiti vsaj temeljinih pojmov. Kolikokrat se sliši in čita o hranilnih snoveh, o dušiku, fosforovi kislini, kaliju i. t. d. ki jih potrebujejo živali, a kaj so te reči iz česa so, kako so sestavljene, kje ze nahajajo, kako se presnavljajo, o vsem tem se kmetovalci ne morejo poučiti, ker ni nikake take slovenske knjige. — Zgoraj omenjena knjiga je odpomogla temu nedostatku. Kijiga sicer ni obširna, vendar obseza vse, kar je kmetovalcu treba vedeti, posebno glede rastlinske hrane. V uvodu knjiga čitatelja uvaja v pouk. Kaže ma prirodo v vsi raznovrstnosti, navaja prirodne sile ter razmotriva telesa, jih razstavlja in sestavlja, da pojasnjuje bistvo kemijskega pouka. Tako pripravljen čitatelj v naslednjem delu spozna 14 najvažnejših prvin in nekoliko spojin, ki jih delajo te prvine ter so za kmetijstvo večjega ali manjšega pomena. Kolikor je mogoče, se ta razmotrivanja naslanjajo na znane prikazni v prirodi ter se pojasnjujejo s kemijskimi znaki. Kemijska pisava je sploh porabljen kot dobra pomočnica pri umevanju kemijskih spojin, a še bolj pri tolmačenju kemijskih

presnov ki bi ih bilo brez kemijskih črtežev le težko umeti. O presnavljanju je naprej navedenih nekaj splošnih primerov, da je mogoče razumeti presnove v zemlji, ki so koj za njimi obrazložene v knjigi. S tem je čitatelj spoznal mnogo snovi v zemlji in njih pomen, naslednja dva dela mu pa popisujeta rudnine in hribine, ki pri tvorjen u zemlje najbolj hodijo v poštev. Pri rudninah in hribinah se v prvi vrsti ozira na njih sestavo, iz česa so, kako prhne, kake se presnavljajo, kako razpadajo in kakšno zemljo dajo, torej je povsod povedano, kar kmetovalca najbolj zanima. Zadnji del pojasnjuje organske spojine. Če se že prej knjiga vseskozi ozira na sestavo posameznih snovi, je v tem delu ustrojstvo spojin še natančneje obdelano, ker je sestava organskih spojin bolj zamotana. Od preprostejših spojin knjiga polagoma prehaja do bolj sestavljenih, jih sporeja po podobnih skupinah, razmotriva njih ustroj ter ob enem navaja njih pomen za življenje in posebno za kmetijstvo. Da je mogoče dobiti vsaj nekoliko pregleda čez to snov ter jo spoznavati tudi v notranjosti je bilo treba privzeti nekaj spojin, ki bi s strogo kmetijskega stališča mogle izostati, a so sicer važne za življenje.

Iz tega pregleda je razvidno, da bo knjiga koristila onim kmetovalcem, ki so spoznali, da dandanes ne zadošča, da bil kmetovalec samo delavec, marveč mora biti preudaren gospodar, ki se ne zadovoljuje s tem, da bi vedel le posledice, ampak hoče poznati tudi vzroke; služila bo pa tudi učiteljem, ki poučujejo kmetijstvo in učencem kmetijskih šol.

Knjiga se dobiva v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani, Gradišče št. 4, ter stane v tiskarni 1 K 50 h, po pošti pa 1 K 66 h.

Knjižnica rajnega Iv. Vesela, trnovskega dekana, ki jo je podedovala družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se bo sedaj v prid družbi podrobna prodala. Krasna knjižnica obsega nad 1100 knjig v ok. 1500 zvezkih iz vseh strok vesoljnega znanja Posebno opozarjamo knjigoljube, bralna društva, čitalnice in ljudske knjižnice na bogato izbiro leposlovnih, zabavnih in poučnih knjig. Imenik s cenami izide v kratkem in so bo razposlal resnim kupcem le na zahtevo, ako se po dopisnicah oglase pod naslovom: „Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani (Narodni dom)“

DOMAČI ZDRAVNIK.

Najbolje cigaretk (svalčice) imajo v sebi več stru pa kot najslabše cigare (smodke). [Dr. Breitung].

Čevljarji pozor. Pazite, da bodete izgotavljali čevlje po nogi in ne po modi. Vzemite mero

tako le, da obrišite s svinčnikom obliko stopala človeka, ki stoji na papirju. Usnje bodi tako, da se ravna potem po obliki noge.

DOMAČA ŠOLA.

Iz belih ruh in servitov se odpravijo maroge rudečega ali črnega vina. ako se dotično mesto z vročo klorovo vodo dobro pomoči in potem s svežo vodo pomije.

Nove čevlje, da ne gre voda v nje, na podplatih 2—3-krat z lanenim oljem dobro pomaži, zgornji del pa vsaj enkrat z ricinovim oljem; slednje pa ponavlja, ako se je usnje utrdilo.

Stike in luknjice na pošu v sobi odpraviš, ako pomešaš 5 delov kvargljev z 1 delom živega apna, in jih s to zmesjo napolniš.

Šivalne stroje je treba včasih namazati. V ta namen dobro služi tudi glicerina.

Za boljšo rast cvetic se rabi voda v kateri je raztopljen lim.

Stenjc je tudi v marsikteri hiši — v obilnosti. Pokončajo se hitro, ako pomažeš špranje v deskah in luknje v zidu z naravnim jesihom.

Črnilo (tinto) opereš iz lesa z žvepljeno kisolino, kateri je primešana voda.

Snaga pri živini. Snaga je pri živini polovica krme. Živine, kateri se koža dobro snaži, ostane lažje zdrana, se bolj debeli in lepše izgleda.

Semena poskusiš, jeli so kaljiva, na moker sušilni papir natroši semena, zavij v svalko, deni na gorko blizu peči, in namoči tolikokrat, da se ne posuši. V 48 urah mora kaliti, če je seme dobro.

Kuhinjske ščurke preženeš z galunom; pol kg. raztopi v 1 litru vode, in s to vodo še vročo izpiraj luknje, kjer se skrivajo ščurki.

Pozlačene okvire očistiš, ne da bi zlatnino oddrgnil, če namočiš kosček čebule v močnem vinu, in okvire brišeš z njim.

Drevesni vosek za cepljenje in mazanje drevesnih ran narediš hitro, če stopiš v lončeni posodi smole, priliješ ribjega olja in mešaš.

Mrzlo tekoči drevesni vosek narediš, če sku paj stopiš in dobro zmešaš: pol kg. bele smole, 20 dkg. rumenega voska, 20 dkg. črevljarske smole, 5 dkg. trpentina, 1 kg. rujave ribje masti, in drevesni vosek je gotov. Mihael Pustišek.

ZA UČENE LJUDI.

Biseri in dragoceni kameni. Živimo v času splošnega napredka. Ni čudno, da se je umetnikom posrečilo, nadomestiti naravski rdeči rubin z umetnim.

Ali se more opica smejati? Opica je žival, — in človek je razumno bitje. Smeje je posebno svojstvo človeka. Opica je izvrstna posnemovavka in ko vidi smejačnega se človeka, sicer sama usta odpre in kaže zobe, toda pravega smeja ni zmožna.

SMEŠNICE.

Trije učenci, katerim se je vedno sanjalo o denarju, naredijo stavbo, kateri izmed njih bo po noči v sanjah imel največ denarja. Drugi dan si pripovedujejo svoje sanje. Prvi pravi: »Videl sem cel travnik samih šivank, in na njem je stal mož, ki je rekel: „Vse te šivanke boš porabil, da si boš za denar vreče sešil. — Drugi pripoveduje: „Sanjalo se mi je, vse morje je bilo polno črnila in moje pero ga je izsušilo, da je številke zamoglo zapisati v vrsto, kar sem denarja imel. In meni se je sanjalo — odgovori tretji: „Vidva sta umrla in sta mene za dediča vseh vajnih denarjev postavila« in — je stavbo dobil.

Gost: »Gospod krčmar, vas pa ne bodo vzeli k vojakom. Krčmar: „Zakaj ne?« Gost: »Zato, ker nimate prave mere«.

PREGOVORI.

Nabira in piše Mihael Pustišek.

Kdor se v petek smeja, ta se v nedeljo joka.
Kdor z malem zadovolje, velikega vreden ni.
Bahač in prazen sod sta si brata.
Kdor visoko leta, navadno nizko pade.
Na velikonočno nedeljo ptič ptiča uje, da le meso

[jè.

Za staro vero, stare ljudi in star denar naj ti je [vedno mar.

Kogar služba božja zadrži, nič ne zamudi
Bog ene duri zapre, pa sto drugih odpre.
Če Bog roke ne raztegne, vsi svetniki ti ne priko- [ledujejo.

Kdor iz dežele gleda, s tem se ni varno na solncu [greti.

Boljše častno umreti, kakor sramotno živeti.
Boljše prihranjeno jajce, kakor sneden vol.
Dober glas seže v deveto vas.
Kratka večerja, dolgo življenje.
Kjer laž kosi, tam ne večerja.
Človeško življenje je kakor kaplja na veji.
Smrt stare pokosi, mlade postreli.

Sedanji čas, je čas setve.
Česar srce polno je to iz ust gre.
Kdor štedi pri malem, on si veliko prihrani.

DRUŠTVA.

Katoliško slov. izob. društvo v Trstu ima odborovo sejo dne 7. aprila ob 9 uri predp. Na sejo je povabljen tudi odbor Marijine družbe.

Seja se bode vršila v stanovanju č. g. voditelja.

Moška Marijina družba v Trstu bode imela svoj mesečni shod dne 7. aprila v Sv. Križu pri Trstu. Ob 2 uri popolne naj bodo možje in fantje že na postaji južne železnice.

NOVICE.

Prevz. škof tržaško-koprski Francšek Dr. Nagl je šel za kakih 10 — 12 dni na potovanje v Rim.

Josip Kompare župnik-dekan v Ospu in deželni poslanec istrski je proglašen kandidatom I volilnega okraja (Buje Piran, Koper, Milje).

Duhovne vaje se začnejo na belo nedeljo 7. aprila ob 5. uri popoldne v armenski cerkvi v Trstu za žene in dekleta.

Med tednom bode vsak dan govor za dekleta ob 5 uri zjutraj, popoldne pa ob 5 in pol za žene. Dne 14. aprila skupno sv. obhajilo ob 5 zjutraj, popoldne ob 5. uri shod s slovesnim skupnim sprejemom novih družbenic.

Duhovne vaje bode vodil č. g. Fr. Tome o. I. T.

Sv. Birma v tržaško-koprski škofiji bode: Od 21. aprila do 4. maja v Pazinskem dekanatu Dne 12. maja v Sv. Ivanu pri Trstu. Od 4. jun. do 9. junija v dekanatu Piran. Od 10. do 17. jun. v dekanatu Krkavce. Od 8. sept. do 17. junija v dekanatu Jelšane (Hrušica).

V Trstu in v Kopru bode sv. birma kakor druga leta.

Marijin dom. Na prvi velikonočni praznik odprli smo začasne prostore „Marijinega doma“. Ob 6. uri začela se je skromna slovesnost. Družbenic deklet in ženâ bila je polna sobana. Pevke Marijine družbe zapele so prav srčno eno Marijino pesem. Sledil je govor voditeljev, kterege v prihodnji številki morda še ponatisnemo. Marijina hči A. Rustija deklamovala je na to pred malim Marijinim oltarčkom prav z občutkom Manzoni Krekovo pesem „Ime Marija“ Na živahni radosti, ki je zavladala po dokončani deklamaciji po dvorani, bilo je spoznati, da je deklamovavka govorila družabnicam iz srca. Mogočno se je glasila velikonočna pesem, in spominjala nas velikega praznika krščanstva. Za to pesmijo prišla je še na vrsto Gregorčičeva pesem: Jefteva prisega, katero je isto dekle deklamovalo. Slavnost

smo zopet zaključili z Marijinimi pesmami. Vesele in s zadoščanjem v srcu vračale smo se domu in gojile liho nado, da smo vendar prišle do kotička, kjer se bomo po svojem srcu razvedrovale. —

Marijina družba Na dan ustajenja vdeležila se je Marijina družba skupno s zastavo procesije ustajenja v cerkvi sv. Jakoba. To je bilo res nekaj tolažljivega gledati ono nepregledno vrsto naših družabnic z višnjimi pasovi in z družbenimi svetinjami okoli vratu. Posebno se ti je radovalo srce ob pogledu na ono belo opravljeno trumo. To je bila res razvrščena vojska Marijinib otrok. Da bi vse duše druženic bile in ostale do smrti snežnobe! —

Slovenci na Dunaju. Večkrat se bere v cenjenem listu „Družinskem Prijatelju“, kako delujete Vi tržaški Slovenci! To nas veseli in zanima Vaše neobhodno potrebno delovanje. Pa tudi mi dunajski Slovenci ne spimo. Odkar deluje slov. kat. izbr. društvo Straža smo se kar oživali, saj se pa tudi do pravici čutimo kakor doma. Imamo eno sobo, da se vsako nedeljo zbiramo, kjer se vrše poučna predavanja, in knjižnico imamo že precej bogato, knjig je na razpolago čez 400. Društvo je naročeno na 16 časnikov. Društvo skrbi za svoje člane tudi v verskem oziru. Vsak mesec imamo slovensko pridigo in popoldansko službo božjo in da se nam Slovencem priložnost da se spovemo v svojem jeziku.

Dne 14. aprila bomo zopet imeli službo božjo — in popoldne veselico. V mesecu maju se bode uprizoril »Deseti brat«.

S slovenskim petjem in z družbo slovensko nudi nam društvo pošteno zabavo. Nabira se med člani za „naš dom“, ki postane velikega pomena za nas. Da bi se res kmalu uresničila ta želja! Kličemo tudi Vam rojakom spomnite se nas!

Palmira.

Vincencijeva družba v Idriji je priredila v podporo idrijskim revežem na sv. Jožef 19. marca veselico pri kateri se je predstavljala. F. Finžgarjeva narodna igra „Divji lovec“. Med odmorom pa je igral brezplačno godbeni sekstet. Vselica je izpadla izborna, čistega dobička je 250 K, veselice so se vdeležili tudi okoličani. Predstava se ponovi 24. aprila.

Iz Kozjega na Štajerskem. Dne 10. sušca sta v gospodarskem bralnem društvu zelo zani mivo predavala č. g. kaplan Lab o tlaki in tlačanstvu, g. Mihael Pustišek (kmetski sin) pa o sadjereji in njenem pomenu.

Iz Črnega vrha nad Idrijo. Slovensko katoliško izobraževalno društvo je imelo pred kratkim svoj redni občni obor. Iz poročil posnemamo da je imelo pretečeno leto društvo rednih članov

118 ustanovni trije, dohodkov 904 K 44 h. stroškov 559 K 94 h. Društvo je priredilo 2 veselici in 2 predavanji. Na občnem se je tudi sklenilo da bo društvo prirejalo večkrat predavanja. Kar je tudi res potrebno, da društvo v tem oziru stori več kakor do sedaj.

Društvo je priredilo letos pred pustom veselico pri kateri so mladeniči predstavljali igri „Sanje“ in „Kmet in fotograf“. Na belo nedeljo priredi pa deklška Marijina družba veselico.

Tudi kmetijsko društvo lepo napreduje. Koncem lanskega leta je imelo 253 članov. Prejemkov je imelo 52.993 K 58 h. izdatkov 52.673 K 9 h. Blaga se je prodalo za 42.835 K 76 h. čisti dobiček znaša 588. K 57 h. rezervni zaklad 3505 K 50 h. Te številke kažejo da društvo dobro uspeva.

Volilni boj je tudi pri nas hud. Ker si stoje nasproti tri stranke. V nedeljo 24. marca je imel pri nas shod socijalno demokratičen kandidat Josip Kopač iz Trsta v spremstvu svojega adjutanta Ante Kristana iz Idrije.

Shod se je vršil po deseti maši v gasilnem domu, kterege so dali na razpolago socijalistom liberalni odborni ki gasilnega društva. Vdeležba na shodu je bila velika brez nekaj socijalnih demokratov, katere sta Kopač in Kristan pripeljala sabo iz Idrije in kakih deset liberalcev so bili na shodu sami pristaši Slovenske ljudske stranke. Ko je Kristan otvoril shod, ni dal predsednika na glasovanje, ker mu je smrdelo ampak je kar sam zasedel predsedniško mesto ter je po kratkem nagovoru dal besedo Kopaču.

Ta je začel pogrevati stare laži o papežu, cerkvi in duhovnikih, stvarnega ni povedal nič. Odgovarjala sta od naše strani gg kaplan Pravhar in Filip Rudolf, ki sta pobijala socijalistične laži; vsaka beseda je bila sprejeta z burnim odbravanjem, kar je socijaliste strašno jezilo. Ko je kaplan Pravhar izjavil da naš kandidat je S. L. S. Josip Gostinčar, so zaklicali zborovalci: Živela S. L. S. — Živel Gostinčar.

Kopač je potem še enkrat poskusil srečo, ko pa je spredidel, da ne opravi nič ko so mu možje dokazali očitno njegovo farbarijo je mož žalostno sedel na stol. Ko je potem Kristan še izjavil, da bi on še kaj povedal, pa da je prehlajen, je zaključil burni shod: par socijalnih demokratov je zaklicalo živela socijalna demokracija potem je pa zagrmelo po dvorani Živela Slovenska Ljudska Stranka. Ta shod je bil za našo stranko najboljša agitacija za socijaliste pa strašna blamaža).

Kaki kmečki prijatelji so socijalni demokratje kaže ta le dogodba.

Ko se je peljal pred kratkim znani Kopač na pošti iz Logatca v Idrijo je med popotniki gr-

do zabavljal čez kmete. Da kako so kmetje neizobraženi in zabiti ter leni. Rekel je da kmetje samo štiri mesece v letu nekaj delajo družih osem mesecev pa ležijo jedo in v cerkev hodijo molit. No kmetje mu bodo že 14. maja odgovorili kako pa oni sodijo o Kopaču.

Salezijanska Poročila se imenuje glasilo salezijanskih sotrudnikov. Do sedaj so izhajala v osmih jezikih in sicer v laškem (75 tisoč izvodov), v španskem (40 tisoč), v nemškem (36 tisoč), v poljskem (34 tisoč), francoskem (33 tisoč), v angleškem (15 tisoč), v portugalskem (13 tisoč), ogrskem (11 tisoč), sedaj pa še v slovenskem (7 tisoč).

DAROVI.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu.

(Via Farneto št. 18.)

Hvala Bogu* vzklikamo danes z veselim srcem. Največje rane so se že zacelile. Sedaj dihamo zopet prosteje. Mukotrpne zadrege smo v v glavnem že prestali. Pozivi na usmiljena srca nas niso varali in upamo, da nas tudi v bodoče ne bodo. Bog nam ohr ni naklonjene tiste dobre ljudi, ki so nam dosedaj poskočili na pomoč, da ne omagamo več. Lažje je ohraniti zdravje ko zdraviti bolezni.

Doneski v mesecu marcu 1907:

Čisti dobiček veselice pri sv. Ivanu dne 10. 3. 82:50 K, Mestno županstvo sv. Križ 20 K, Hranilnica in posojil. v Gorjah pri Bledu 10 K, Obč. poglavarstvo Kastav 10 K, Neža Rogelj 20 K

Po 5 K: Mlekuž Ana uč. Bovec, Zorko Martin Sevnica Theuerschuh kaplan Lokev, Mons. Flapp, škof Poreč.

Po 4 K: N. N., Josipina Kranjc, Zuliat Fr. pos. Medani, Koršič c. kr. kurat vojne mor. Pulj, Smodej žup. upr. Škofji dvor. M Jesenovec K 3:40.

Po 3 K: Gulič Jelislava, Rajko Logar Pregorje, Majer Valentin Sv. Lucija, Barbard Slobodnik, Abram vikar Pliskovca.

Po 2 K: Ž c Franj žup. Mune, Einspiller An. župnik Plajberg, Mužina Miha žup. Dubosica. Antonija Grahli.

Po 1 K: Leonora, Olga Sancin, A. A. Grgar, Gorenjka, Marija Zigon, Favetti Pulja, Purkart, Kuralt Pulja.

Skupaj	K 216:90
Posredovalnine	69—
Udnine	31:80
Prebitek februarja	293:33
Vseh dohodkov	K 611:03
Stroškov	436:18
Preostanka	K 174:85

UGANKE.

Rešitev ugank v 5 številki: „Top — pot“ in pa „lok — kol“. Imena rešilcev so že bila zadnjič natisnjena, izpuščena sta bila Mihael Pustišek (Kozje na Štajerskem), Josip Agreš (Zdole na Štajerskem) in pa v 6 številki: a) Štiri pogrebci, ki mrtvece k pogrebu neso; b) Letošnji sneg; c) Hubert — trebuh.

Prav so jih rešili: Mihael Pustišek (Kozje na Štajerskem), Fani Bizjak (na Dunaju), Ljudevit Bržant (Sv. Lenart na Škofjeloško).

NOVE UGANKE.

1. Pavel ima 4-krat toliko orehov, kakor Karol. Za južino pa pojedta vsak po dva oreha in sedaj jih ima Pavel 6-krat toliko, kakor pa Karol. Koliko je imel vsak v začetku (orehov).

2. Stanko: „Daj mi eno jabolko; imel jih bod m potem še enkrat toliko kot ti.“ Joško: „To pa že ne; daj ti raje meni eno, kajti imela jih bodeva potem enaki številki.“ Koliko jabolok ima vsak? [Priobčil Dragotin H.]

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Naše uredništvo je dalo molitvenik v oceno veleč. g. Jakobu Sila, katehetu c. kr. dekliške šole v Trstu. Po mnenju ocenjevalčevem bi se na lov bolj glasilo „Molimo ali častimo, ali pa slavimo Boga“, tudi „Predglasje“ mu ne ugaja popolnoma, sicer pa molitvenik najtopleje priporoča in se o njem izraža zelo pohvalno.

L. B. Iz obeh trikitičnih pesmic je uredništvo izklovalo eno samo dvokitično. Torej raji prozo.

F. B. Razglednice ne moremo ponatisniti, če pa imate klišej, pošljite nam ga.

M. P. Pismo od 12. sušca smo dobili, a skrilo se je v uredništvu kote in ker ni imelo zvončka, ga je bilo težko najti.

Fr. Ser. Bogdanov. Jedro povesti ni slabo, v obliki tudi ne manjka poezije, toda pisati o propadlosti človeški tako jasno in naravnost — ne gre. Bolj nam bodele vstregli, če nam pa pišete raji zmago kot žrtvo. Poskusite v tem smislu: „Iz tujine v rodni kraj“.

Iz rodne zemlje v tuji svet — Hrepeneče zre oko. — Da svet z lažjo je ves odet — Pač ne ve kako — vsakdo.

Razpis natečaja.

Začetkom šolskega leta 1906/7 izpraznil se je štipendij ustanove duhovnika Sussanni v letnem znesku od K. 252 — v dveh polletnih obrokih s K. 126 vsaki.

Podoben tega štipendija pripada preč. stolnemu kapitelu in je odobri visoko c. k. namestništvo.

Ta štipendij uživati so poklicani mladeniči iz Trsta in okolice, koji so ljudske šole končali in so vsaj v zadnjem letu iz vseh šolskih predmetov dobili prvi red, so pohvalnega obnašanja in zdaj obiskujejo gimnazij. Štipendij se vživa do konca pokličnih nauk; samo v slučaju, da se dijak posveti duhovskemu stanu, bi dobival le tretjino štipendija za čas njegovega stanovanja v semenišču.

Prositelji naj napišejo in pošljejo temu kapitelu potom dotičnega gimnazijskega ravnateljstva do 30. aprila 1907 svoje prošnje s sledečimi prilogami:

- a) krstni list,
- b) šolska spričala zadnjih dveh polletij,
- c) spričalo cepljenih koz,
- d) spričevalo ubožstva.

Od kapitela stolne cerkve sv. Justa m.

Trst, dne 23. marca 1907.

Dobro kapljico in sladke požirke dobiš pri Jakobu Perharcu, Trst, via delle Acque.

Prvi slovenski denarni zavod v Trstu

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrov na zadruga z omejeno zavezo.

Piazza Caserma šte. 2, 1 nadst. (v lastni hiši).

Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4% vloga se lahko po 1 kr. Rentni davek plačuje zavod sam in ne vlagatelj.

Posojuje denar na menjice zastave in vknjižbe.

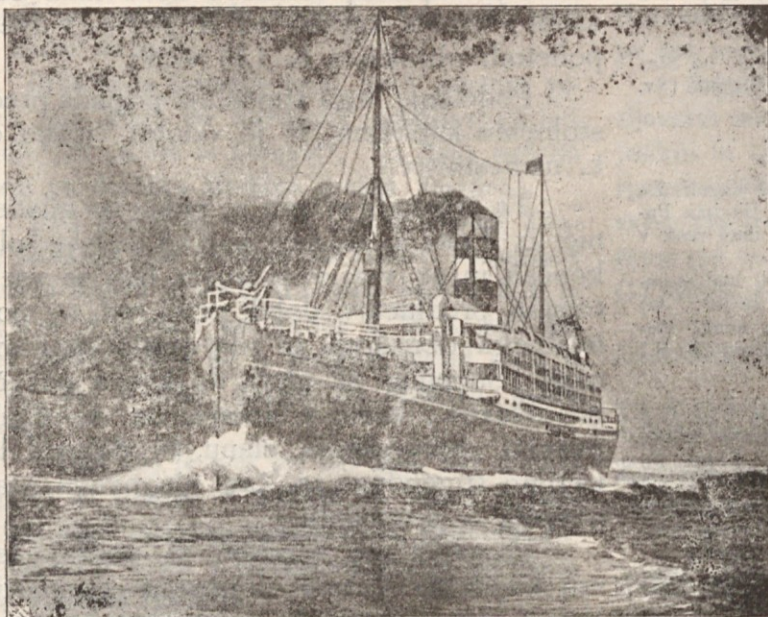
Ima najmodernejšo varnostno celico, varno proti vlomu in požaru, v njej se shranjujejo lahko: vrednostni papirji, zlatnine, biseri, testamenti itd.

Ako hoče kdo kupiti

srečke na obroke

mu to preskrbi posojilnica jako po ceni.

Z Bogom! Srečno pot! Vdaljno Ameriko!

Zakaj potujejo naši ljudje najraje čez Trst na ladijah avstro-ameriške parniške družbe (**Avstro Americana** — Bratje Kozulić i dr.)?

Odgovor :

„Rafaelova družba“ v Trstu priporoča to iz teh le vzrokov :

Prednosti : v **Trstu** : 1) smo mi doma, 2) smo pod avstrijskim varstvom, 3) ostajamo pod avstrijskim varstvom do Amerike, 4) ni treba menjavati denarja, 5) si lažje pomagamo v svoji materinski in v prodajalnicah, uradih, cerkvah, 6) imamo večino slovenske sopotnike.

Prednosti : na ladijah **avstro-ameriške** (Austro-Americana) plovitbene družbe : 1) domači ljudje v postrežbi, 2) doma a kuhinja, 3) uvaževanje slovenskih jezikov, v napisih, govoru v razvrstitvi (po narodnosti v izseljni kemu domu in na ladijah),

4) lastni *izseljniški dom*, obdan z lepim vrtom na samem, izven mesta tik morja. Do poslopja električni tramvaj. Po vseh prostorih električna razsvetljava. Hrana in stanovanje brezplačno pred odplitvijo za 2000 oseb, 5) močne ladje, 6) v izseljniškem domu nameravana latoliška kapela Govorilo se je tudi o posebnem dušnem pastirju za izseljence, 7) strogo ločenje veroizpovedanja, narodnosti, spola. 8) Vožnja mnogo cenejša, 9) Zveza tudi v južno Ameriko. (1908) 10. Strogo nadziranje in poduk agentov, ki ne smejo vabiti (še manj siliti) ljudi v tujino.

EDINA MEHANIČNA

Tovarna pohištva v Trstu

tvrdke

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 46

Skladišča

* * * * *

Piazza Rosario št. 1.

**Des božji
dan krožim
po Trstu, a
vse zastonj.**

Kaj pa bi rad ?

Par dobrih čevljev.

Če hočeš dobiti dobrih čevljev in če nimaš prav polne mošnje, pojdi lepo k cerkvi sv. Petra v starem mestu ul. ca Rosario št. 2 in stopi v slovensko zalogo obnove. Čevljarski mojster **Josip Stantič** Ti bo prav po domače-slovensko postregel z najboljšimi čevlji za nizko ceno. Poskusi!

* * *

Na kake je bilo ? Imenitno, izvrstno. Čevljev se tu dobi za vsako mogoče kakor da bi na nji vzrastli.

Ni čudno saj vsi a ta mojster tuji c. kr. ljudi.